

Ruimte. Mensen. Toekomst.

5.1.2e

, Tilburg

Vervolgonderzoek steenuil, huismus,
vleermuizen en das

Definitief

5.1.2e

BRO

colofon

projectnaam

5.1.2e , Tilburg

datum

21 februari 2023

projectnummer

P04952

opdrachtgever

Vogels Bouwmanagement
B.V.

BRO

projectleider

CV

opgesteld door

NLu

interne controle

MvdS

bron kapt

BRO

5.1.2e

5.1.2e Boxtel

5.1.2e

info@bro.nl

www.bro.nl

5.1.2e

Inhoudsopgave

		5.4	Das	14
		5.5	Overige soorten	14
1	Inleiding	4		
	1.1	Aanleiding	4	
	1.2	Doel	4	
		6	Conclusie	15
2	Omschrijving plangebied	5		
	2.1	Huidige situatie	5	
	2.2	Toekomstige situatie	5	
		7	Bronnen	16
3	Werkwijze	7		
	3.1	Steenuil	7	
	3.2	Huismussen	8	
	3.3	Vleermuizen	9	
	3.4	Das	10	
		8	Verklarende Woordenlijst	17
4	Resultaten	11		
	4.1	Steenuil	11	
		4.1.1	Territoria en nestlocaties	11
		4.1.2	Leefgebied	11
		4.1.3	Omgevingscheck	11
	4.2	Huismussen	11	
		4.2.1	Nestlocaties	11
		4.2.2	Leefgebied	11
		4.2.3	Omgevingscheck	11
	4.3	Vleermuizen	11	
		4.3.1	Verblijfplaatsen	11
		4.3.2	Foeragerende vleermuizen	11
		4.3.3	Vliegroutes	11
	4.4	Das	11	
	4.5	Overige soorten	12	
5	Effectenbeoordeling en toetsing	14		
	5.1	Steenuil	14	
	5.2	Huismussen	14	
	5.3	Vleermuizen	14	

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Opdrachtgever is voornemens om de huidige bebouwing en het opgaand groen te verwijderen en op deze locatie nieuwbouw van kantoren, werkplaats, showroom en parkeerplaatsen voor vrachtwagens en personen-auto's te realiseren ten behoeve van autoverhuuractiviteiten. Middels een verkennend flora- en faunaonderzoek (quickscan), uitgevoerd door BRO¹, is vastgesteld dat de woning binnen het plangebied geschikte nest- en verblijfplaatsen bevatten voor steenuil, huismus en vleermuizen en de weilanden mogelijk onderdeel uit kunnen maken van het leefgebied van een das. Naar aanleiding hiervan is steenuil-, huismus-, vleermuis- en dassenonderzoek uitgevoerd in het seizoen van 2022, om nesten van steenuil en huismus, verblijfplaatsen van vleermuizen en aanwezigheid van de das vast te stellen dan wel met voldoende zekerheid uit te sluiten. In dit rapport worden de resultaten van dit nader onderzoek gepresenteerd.

1.2 Doel

Dit onderzoek zal antwoord geven op de volgende vragen:

- Zijn er nestplaatsen van de steenuil aanwezig binnen het plangebied?
- Is er leefgebied van de steenuil aanwezig binnen het plangebied?
- Zijn er nestplaatsen van de huismus aanwezig in de betreffende woning?
- Zo ja, hoeveel nestplaatsen van huismus betreft het hier?
- Zijn er verblijfsfuncties van vleermuizen aanwezig in de betreffende woning?
- Zo ja, welke soort, aantal en verblijffunctie m.b.t. vleermuizen betreft het hier?
- Maakt de das gebruik van het plangebied?
- Leiden de werkzaamheden tot verlies of verstoring van nest- en/of verblijfplaatsen en leefgebied?

- Leiden de werkzaamheden tot overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming en is een ontheffingsaanvraag noodzakelijk?

Indien bij aanwezigheid van beschermde soorten het treffen van maatregelen noodzakelijk is, omdat de huidige nest- en verblijfplaats en leefgebied komt te vervallen/wordt verstoord, dan zullen deze (ten behoeve van een ontheffingsaanvraag) voldoende moeten worden onderbouwd middels een separaat activiteitenplan. Hierbij moet vast komen te staan dat de functies die het plangebied heeft voor de soort(en) behouden blijven. Ook dient te worden getoetst of de huidige staat van instandhouding van de soort(en) niet in het geding is.

Ten behoeve van het eventueel indienen van een ontheffingsaanvraag dienen ook aspecten als doel, (wettelijk) belang en alternatievenafweging te worden onderbouwd. Deze eventuele vervolgfase ten behoeve van een ontheffingstraject maakt geen deel uit van onderhavig vervolgonderzoek.

¹ BRO is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en heeft als doel kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging. Onze werkzaamheden voeren wij dan ook uit volgens de door het NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010). De medewerkers binnen de discipline ecologie voldoen aan de door het Ministerie van EZ genoemde voorwaarden voor ter zake deskundigen op het gebied van ecologisch onderzoek. Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde protocollen en richtlijnen voor onderzoek.

2 Omschrijving plangebied

2.1 Huidige situatie

Het plangebied is gelegen in het noorden van Tilburg, tussen Kraaiven en de N260, aan de Ijpela weg. In figuur 2 is de topografische ligging van het plangebied weergegeven.

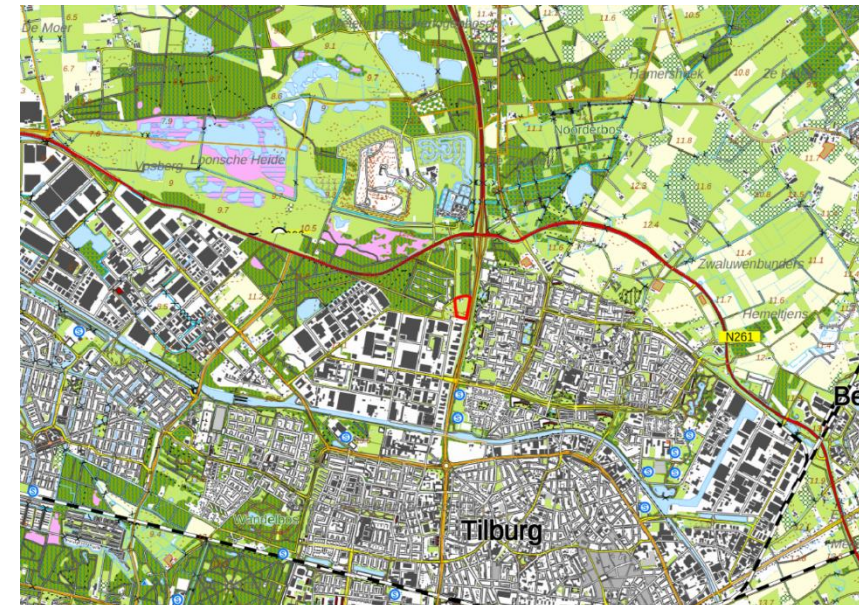
Het plangebied bestaat momenteel uit een verhard gedeelte waar een bedrijfswoning en naastgelegen loods gesitueerd zijn. De rest van het plangebied wordt gebruikt als agrarische grond. Deze wordt momenteel beweide door paarden en koeien. In figuur 5 is een luchtfoto van het plangebied en de directe omgeving weergegeven. De figuren 1, 3 en 4 geven een impressie van het plangebied, middels foto's die zijn genomen tijdens het verkennende veldbezoek.

2.2 Toekomstige situatie

Kuijpers Rental is voornemens de huidige bebouwing en het opgaand groen te verwijderen en op deze locatie nieuwbouw van kantoren, werkplaats, showroom en parkeerplaatsen voor vrachtwagens en personenauto's te realiseren ten behoeve van autoverhuuractiviteiten.

Figuur 1: Woning en omliggende percelen gezien vanaf IJpelareweg

Figuur 2: Topografische kaart ligging plangebied (1:25.000)

Figuur 3: Weiland ten oosten

Figuur 4: Woning en naastgelegen schuur gezien vanaf IJpelareweg

Figuur 5: Luchtfoto plangebied en directe omgeving

3 Werkwijze

3.1 Steenuil

In de periode van 1 februari tot en met 30 april 2022 zijn in totaal drie aanvullende veldbezoeken uitgevoerd, met minimaal 30 dagen tussen het eerste en het laatste veldbezoek (zie tabel 1). Dit betreft de meest gunstige periode van het jaar waarin steenuilen aantoonbaar van een onderzoeksgebied gebruik kunnen maken. De mannetjes claimen in deze periode hun nest en territorium. Gedurende deze periode vertonen de mannetjes steenuilen sterk territoriaal gedrag, waarbij ze reageren op andere baltsroepen. Nadat de eieren, eind april, zijn gelegd wordt minder territoriaal gedrag vertoond en zijn territoria dus ook minder makkelijk aangetoond.

Bij de veldbezoeken is voor een periode tussen een half uur na zonsondergang en 12 uur 's nachts voor enkele uren gekeken en geluisterd naar aanwezigheid van steenuilen. Hierbij is regelmatig de territoriumroep van de steenuil afgespeeld (<http://www.steenuil.nl/onderzoek/inventariseren>). Dit is afgespeeld door middel van een bluetooth speaker, op meerdere locaties binnen en rond het plangebied. Tijdens de veldbezoeken is voornamelijk gelet op de baltsroep van mannetjes. Daarnaast is er ook gelet op contactroepen van de steenuil alsmede zichtwaarnemingen van deze soort.

De inventarisatiemethode is conform de richtlijnen van het kennisdocument Steenuil (BIJ12, versie 1.0 juli 2017). Het document heeft tot doel het belang van de functies van onderzoekslocaties voor de steenuil effectief en efficiënt vast te stellen dan wel uit te sluiten. In het bijzonder wanneer de aanwezigheid van gebiedsfuncties wordt uitgesloten, zou een onderzoek volgens het protocol als juridisch voldoende moeten worden aangemerkt.

Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van steenuil gunstig: de windsnelheid beneden de 4 Beaufort en geen sprake van neerslag, anders dan lichte motregen (zie tabel 1).

Tabel 1: Bezoeken i.v.m. steenuil inventarisaties

Datum	Type onderzoek	Tijdsduur onderzoek	Zon onder	Weer	Temperatuur
28-3-2022	Steenuil onderzoek	20.36 – 22.36	20.06	Half bewolkt, geen neerslag, wind 1 Bft	8°C
13-4-2022	Steenuil onderzoek	21.03 – 23.03	20.33	Geheel bewolkt, geen neerslag, wind 1 Bft	9°C
29-4-2022	Steenuil onderzoek	21.30 – 23.30	21.00	Helder, geen neerslag, wind 2 Bft	8°C

3.2 Huismussen

Ten aanzien van de huismus zijn tussen 1 april en 15 mei 2022 twee veldbezoeken uitgevoerd, met een tussenliggende periode van minimaal 10 dagen, in de ochtenduren tussen 8.00 uur en 12.00 uur. Tabel 2 geeft een overzicht van de uitgevoerde veldbezoeken voor huismussen. Tijdens de veldbezoeken is gelet op de aanwezigheid van roepende huismussen. Mannetjes huismussen roepen met name in het voorjaar ('s ochtends) vaak vanaf de dakranden/goten waar hun nesten zich bevinden. Tevens is gedurende de veldbezoeken in de ochtend gelet op huismussen die (met nestmateriaal of voedsel) onder dakpannen of andere nestlocaties verdwijnen. Op basis van de veldbevindingen is bepaald of zich onder het dakpannen dak van de te renoveren woningen broedlocaties van de huismus bevinden. De onderzoeksinspanning is conform hetgeen is gesteld in het kennisdocument van de huismus (BIJ12, versie 1.0 juni 2022).

Volgens de soortenstandaard kan de aanwezigheid van een nest van een huismus als volgt worden aangetoond:

1. een nestindicatieve waarneming:
 - een nest of nestbouw of
 - bezoek van een huismus aan een waarschijnlijke nestplaats (nest zelf vaak niet zichtbaar, maar grassprietten of veertjes steken uit) of
 - transport van voedsel of ontlastingpakketjes of
 - bedelende jongen in nest (vlak voor uitvliegen goed te horen, steken kopjes uit nestopening).
2. minimaal 1 waarneming in potentieel broedbiotoop in de periode 10 maart t/m 20 juni van:
 - een zingend mannetje (veelal op de dakrand) of
 - aanwezigheid van een paartje bij een potentiële nestplaats of
 - balts.

Afwezigheid van broedende huismussen is aangetoond, als er tijdens twee gerichte veldbezoeken in de periode 1 april tot en met 15 mei (met tien dagen tussen beide veldbezoeken) of tijdens vier gerichte veldbezoeken in de periode 10 maart tot en met 20 juni geen aanwezigheid kan worden aangetoond. Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van huismussen gunstig.

Tabel 2: Bezoeken i.v.m. huismusinventarisaties

Datum	Type onderzoek	Tijdsduur onderzoek	Weer	Temperatuur
14-04-2022	Nestlocaties huismus	08.30 – 09.30	Wind gemiddeld 2 Bft Half bewolkt Geen neerslag	9°C
25-04-2022	Nestlocaties huismus	10.00 – 11.00	Wind gemiddeld 2 Bft Half bewolkt Geen neerslag	7°C

3.3 Vleermuizen

Voor vleermuizen zijn in de periode 15 mei tot en met 30 september 2022 in totaal vijf aanvullende veldbezoeken uitgevoerd. Dit betreft de meest gunstige periode van het jaar waarin vleermuizen aantoonbaar van een onderzoeksgebied gebruik kunnen maken. Gedurende de periode 15 mei tot en met 15 juli hebben de meeste soorten hun zomer- en kraamverblijfplaatsen bezet en zijn druk bezig met het grootbrengen van jonge dieren. Vanaf eind juli vallen de kraamkolonies uiteen, verspreiden de vrouwtjes zich en gaan op zoek naar het gezelschap van baltsende mannetjes. Winterverblijfplaatsen zijn zeer lastig aan te tonen. Van zomerverblijfplaatsen, kraamverblijven en paarverblijfplaatsen mag zekerheidshalve aangenomen worden dat deze ook als winterverblijfplaats gebruikt kunnen worden, zolang de temperatuur niet te laag wordt (vorst).

De laatvlieger heeft als enige soort geen standaard invliegtijd. Het zwermgedrag is bij deze soort ook korter en kan al plaatsvinden vanaf 1 á 2 uur na het uitvliegmoment. In de periode 15 mei tot en met 15 juli hebben twee gerichte avondrondes (tot circa 2 uur na zonsondergang) plaatsgevonden met een tussenliggende periode van minimaal 20 dagen, ten behoeve van het aantonen/uitsluiten van zomer- en kraamverblijfplaatsen van de laatvlieger. Hiervan dient er één avondronde in juni plaats te vinden. Daarnaast heeft er in de periode mei – juli tevens een ochtendronde (vanaf circa 2 uur voor zonsopkomst) plaatsgevonden ten behoeve van het aantonen/uitsluiten van zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Vervolgens hebben in de periode 15 augustus tot en met 30 september twee avondrondes, met een tussenliggende periode van minimaal 20 dagen, plaatsgevonden ten behoeve van het aantonen/uitsluiten van de functie paarverblijfplaats. Omdat de vleermuizen bij deze bezoeken gedurende langere tijd baltsend rond hun paarverblijfplaats aanwezig zijn kunnen deze bezoeken door één onderzoeker per veldbezoek worden uitgevoerd. Door de beperkte hoogte van de bebouwing zijn (massa-)winterverblijfplaatsen op voorhand uitgesloten. Tabel 3 geeft een overzicht van de uitgevoerde veldbezoeken voor vleermuizen.

De inventarisatiemethode is conform de richtlijnen van het protocol voor vleermuisonderzoek (versie januari 2021), dat is opgesteld door het vleermuisvakberaad van het Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdiervereniging. Dit protocol schrijft voor dat de onderzoeksinspanningen afhankelijk zijn van de te verwachten soorten en functies. Het protocol heeft tot doel het belang van de functies van onderzoekslocaties voor soorten vleermuizen effectief en efficiënt vast te stellen dan wel uit te sluiten. In het bijzonder wanneer de aanwezigheid van gebiedsfuncties of soorten wordt uitgesloten, zou een onderzoek volgens het protocol als juridisch voldoende moeten worden aangemerkt.

Tijdens de veldbezoeken is voornamelijk gelet op uitvliegende, invliegende of zwermende vleermuizen. Daarnaast is er ook gelet op foeragerende en passerende vleermuizen. Tijdens de twee laatste veldbezoeken is voornamelijk gelet op sociale geluiden. In de periode 15 augustus tot en met 30 september produceren mannetjes vleermuizen sociale geluiden vanuit een verblijfplaats of vliegend rondom bebouwing om vrouwtjes te lokken.

Alle veldbezoeken zijn uitgevoerd met behulp van een batdetector (Petersson M500-384) met opnamemogelijkheid en weergave van sonogrammen. Een batdetector zet het voor het menselijk gehoor niet hoorbare ultrasone geluid van vleermuizen om naar frequenties die wel hoorbaar zijn. Op basis van de geluidsfrequenties en ritmes kunnen verschillende soorten vleermuizen worden onderscheiden. De opnamemogelijkheid is belangrijk omdat de geluidsopnames kunnen worden gebruikt voor het determineren van soorten die op basis van hun geluid moeilijk zijn te onderscheiden (met name Myotis-soort) en waarbij het sonogram uitsluitsel kan geven.

Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van vleermuizen gunstig. De weersomstandigheden voldoen aan de protocollaire eisen voor vleermuisonderzoek: temperatuur niet lager dan 12 °C, de windsnelheid niet meer dan 3 Beaufort en geen sprake van neerslag (zie tabel 3).

Tabel 3: Bezoeken i.v.m. vleermuisinventarisaties

Datum	Type onderzoek	Tijdsduur onderzoek	Zon op/onder	Weer	Temperatuur
15-06-2022	Vleermuizen (kraam- en zomerverblijf)	22.03-00.03	22.03	Wind gemiddeld 2 Bft Half bewolkt Geen neerslag	20°C
12-07-2022	Vleermuizen (kraam- en zomerverblijf)	21.58 – 23.58	21.58	Wind gemiddeld 1 Bft Vrijwel geheel bewolkt Geen neerslag	23°C
26-07-2022	Vleermuizen ochtend (zomerverblijf)	03.49 – 05.49	05.49	Wind gemiddeld 2 Bft Vrijwel geheel bewolkt Geen neerslag	13°C
06-09-2022	Vleermuizen (paarverblijf)	22.00 – 00.00	20.15	Wind gemiddeld 2 Bft Helder Geen neerslag	20°C
01-10-2022	Vleermuizen (paarverblijf)	21.30 – 23.30	19.18	Wind gemiddeld 2 Bft Onbewolkt Geen neerslag	14°C

3.4 Das

In de directe omgeving van het plangebied zijn meerdere waarnemingen van de das bekend, met name binnen het MOB-complex. Om de aanwezigheid van de das binnen het plangebied vast te stellen dan wel uit te sluiten, is onderzoek uitgevoerd met behulp van twee wildcamera's (Browning 2018 strike force pro xd). Deze camera's hebben 6 weken binnen het plangebied gehangen, tussen 19 september 2022 en 31 oktober. Na drie weken, op 10 oktober, zijn de batterijen en SD kaart vervangen.

4 Resultaten

4.1 Steenuil

4.1.1 Territoria en nestlocaties

Tijdens geen van de veldbezoeken zijn waarnemingen van de steenuil gedaan. De aanwezigheid van een nestplaats binnen of in de omgeving van het plangebied van steenuil kan worden uitgesloten.

4.1.2 Leefgebied

Steenulen hebben relatief kleine territoria, waarbij gebruik gemaakt wordt van functioneel leefgebied binnen circa 300 meter van de nestplaats (BIJ12, kennisdocument Steenuil). Binnen het plangebied zijn geen waarnemingen van steenuil gedaan, waardoor de aanwezigheid van belangrijk foerageergebied kan worden uitgesloten.

4.1.3 Omgevingscheck

Ook in de omgeving van het plangebied zijn geen waarnemingen van steenuil gedaan.

4.2 Huismussen

4.2.1 Nestlocaties

Tijdens de veldbezoeken zijn veel huismussen waargenomen rond de woning. In totaal hebben 10 paartjes een nestplaats binnen de woning (zie figuur 7). De nestplaatsen zijn toegankelijk via de dakgoot, en bevonden zich onder de dakpannen.

4.2.2 Leefgebied

Het groen in de siertuinen heeft een foerageer- en schuilfunctie voor de huismus. Het groen rondom de woning zal verdwijnen binnen de voorgenomen plannen. Hierdoor zal de ingreep ook leiden tot het verloren gaan van leefgebied van de huismus.

4.2.3 Omgevingscheck

De huismus is een soort die zowel voorkomt in de stadcentra als op het platteland, maar een voorkeur heeft voor bebouwde gebieden. Hierbij heeft huismus als vaste rust- en verblijfplaats en nestlocatie een voorkeur voor woningen die openingen hebben die toegang verlenen tot geschikte nestlocatie tussen het dak en het dakbeschot met tevens voldoende groen in de omgeving van de woningen. Ten oosten van de Midden-Brabantweg, aan de Puccinihof, zijn meer woningen beschikbaar waar huismussen onder kunnen nestelen doordat de meeste panden in de omgeving een pan-nendak hebben.

4.3 Vleermuizen

4.3.1 Verblijfplaatsen

Gedurende de onderzoeksrondes in het voorjaar is één zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aangetroffen (zie figuur 6). De toegang tot de verblijfplaats bevindt zich bij de schoorsteen, tussen het lood en de gevelpannen (figuur 6).

Bij de eerste avond in het najaar zijn een enkele keer incidenteel sociale roepjes gehoord binnen het plangebied. Gezien deze roepjes niet met regelmatige vluchten werden waargenomen betreft het waarschijnlijk geen baltsterritorium. Ook is er geen zwermgedrag waargenomen.

4.3.2 Foeragerende vleermuizen

Tijdens vrijwel ieder veldbezoek is er een enkele foeragerende gewone dwergvleermuis rondom het groen in de tuinen waargenomen. Later in de avond trokken deze weg en vloog er slechts incidenteel een individu over. Gezien de vleermuizen hier niet de hele avond aanwezig waren en regelmatig een kwartier of langer verdwenen is het niet de verwachting dat het plangebied essentieel foerageergebied voor de gewone dwergvleermuis betreft. Daarnaast is er in de directe omgeving genoeg groen aanwezig dat kan dienen als foerageermogelijkheid. De voorgenomen plannen zullen niet leiden tot een afname in essentieel foerageergebied.

Figuur 6: Locatie zomerverblijfplaats gewone dwergvleermuis

4.3.3 Vliegroutes

Tijdens de veldbezoeken zijn in de directe omgeving geen eenduidig vliegpatronen aangetroffen welke door meerdere individuen werd gevolgd.

4.4 Das

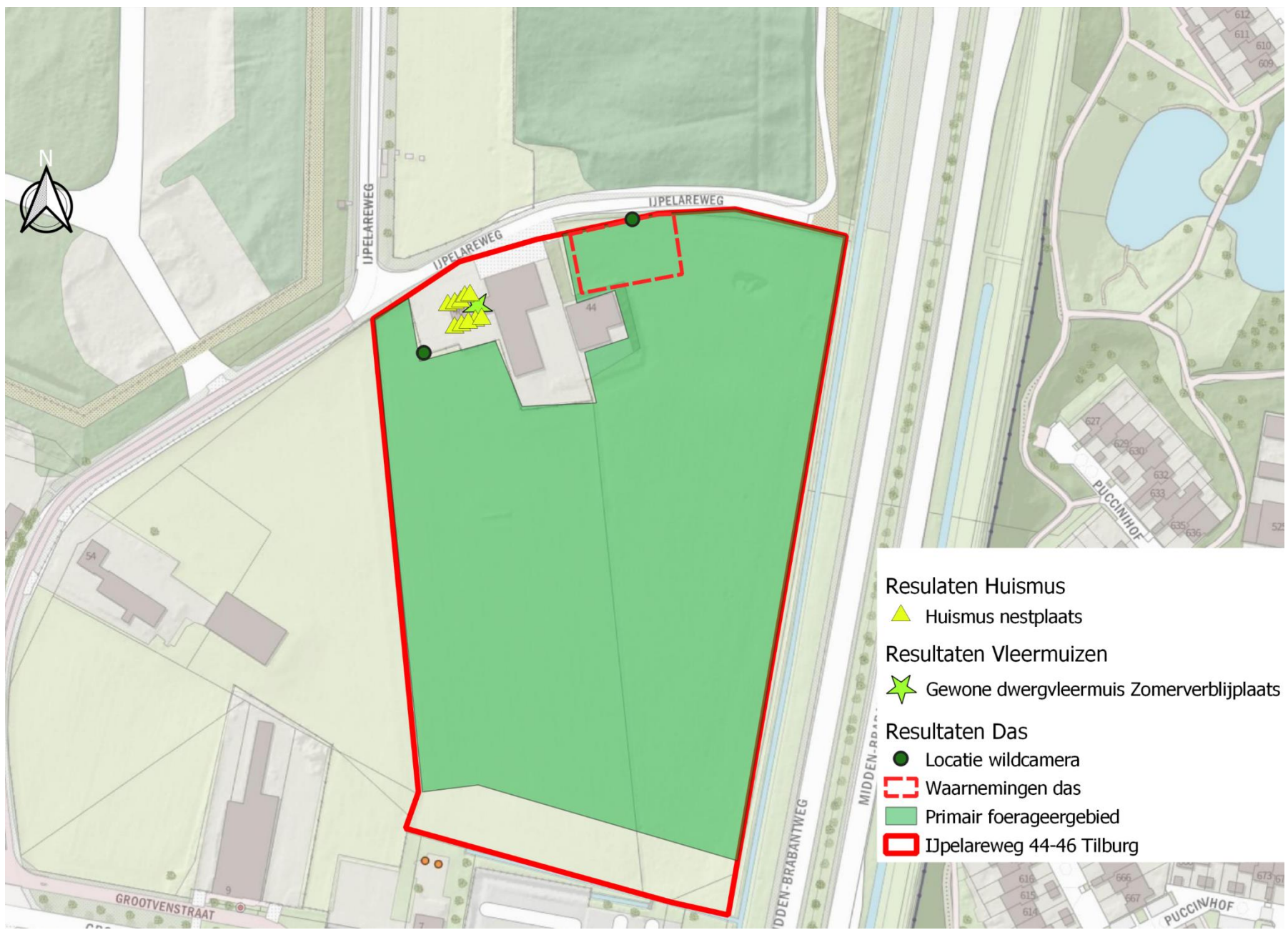
In het noorden van het plangebied waren lichte wroetsporen aangetroffen bij het plaatsen van de camera's. Uit camerabeelden blijkt dat er minimaal één das gebruik maakt van het plangebied. Deze foerageert vrijwel iedere avond binnen het plangebied, in het noordoosten. Langs de IJpelareweg zijn geen eenduidige wissels zichtbaar.

Gezien de aanwezigheid van dassen binnen en in de directe omgeving van het plangebied, betreft het plangebied essentieel foerageergebied. Het plangebied betreft grotendeels uitloopweide voor koeien. Hierdoor betreft de ondergrond bemest grasland en primair foerageergebied voor de

das. Het meest zuidelijke deel van het plangebied is momenteel in ontwikkeling en in de huidige staat niet geschikt als leefgebied voor de das (figuur 7).

4.5 Overige soorten

In de betreffende woningen kunnen ook vogels zonder jaarrond beschermd nest broeden. Hiermee dient rekening te worden gehouden door buiten het broedseizoen of na een controle te werken.

Figuur 7: Locaties beschermde functies binnen en rond plangebied

Figuur 8: Waarneming van de das op 23-09-2022

Figuur 9: Waarneming van de das op 27-09-2022

5 Effectenbeoordeling en toetsing

5.1 Steenuil

Met de voorgenomen werkzaamheden gaat geen nestlocaties van steenuil verloren. Gezien de steenuil niet binnen of in de directe omgeving het plangebied is waargenomen kan worden gesteld dat het plangebied geen onderdeel uitmaakt van het leefgebied van een steenuil.

5.2 Huismussen

Binnen het plangebied zijn in totaal 10 nesten van de huismus aangetroffen. Bij het slopen van de woning worden deze nesten vernietigd. Dit betekent dat er een overtreding is van een verbodsbepaling van artikel 3.1 lid 2 van de Wet natuurbescherming met betrekking tot het vernietigen van nesten van de huismus. Er dient een ontheffing aangevraagd te worden voor het verwijderen van de huidige nestplaatsen en leefgebied.

5.3 Vleermuizen

Binnen de woning is een zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aangetroffen. Bij het slopen van de woning wordt deze verblijfplaats vernietigd. Dit betreft een overtreding van artikel 3.5 lid 2 en 4 van de Wet natuurbescherming met betrekking tot de huismus. Er dient een ontheffing te worden aangevraagd voor het verwijderen van de huidige nestplaatsen en leefgebied.

5.4 Das

Met de voorgenomen ontwikkelingen gaat er foerageergebied van de das verloren. Het gaat hierbij om primair foerageergebied in de vorm van bemest grasland. Een compensatieplan zal moeten worden opgesteld, waarbinnen de te nemen maatregelen die worden genomen om functionaliteit binnen de toekomstige situatie te garanderen zijn opgenomen. Er gaan geen burcht, vluchtpijpen of belangrijke wissels verloren.

5.5 Overige soorten

Andere diersoorten als vogels, zoogdieren en amfibieën kunnen in het plangebied aanwezig zijn. Hiervoor geldt de zorgplicht. Dit houdt in dat men zorg moet dragen voor aanwezige individuen, ook algemene soorten. Men moet deze dieren de tijd geven om het plangebied te verlaten. Weinig mobiele soorten als egel of pad kunnen met beleid naar buiten het plangebied worden verplaatst.

Daarnaast zijn broedende vogels en hun nesten tijdens het broedseizoen beschermd. Geadviseerd wordt om het opgaand groen binnen het plangebied buiten het broedseizoen te verwijderen, om verstoring van broedende vogels te voorkomen. Het broedseizoen loopt gemiddeld van half maart tot half augustus. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval.

6 Conclusie

In de bebouwing binnen het plangebied zijn 10 nesten van huismus en 1 zomerverblijfplaats van gewone dwergvleermuis aangetroffen. De sloopwerkzaamheden zijn ontheffingsplichtig. Hiervoor dient een ontheffing aangevraagd te worden bij het bevoegd gezag, in dit geval de Omgevingsdienst Brabant-Noord (ODBN). Met de voorgenomen ontwikkelingen gaat er tevens foerageergebied van de das verloren. Een compensatieplan zal moeten worden opgesteld, waarbinnen de te nemen maatregelen die worden genomen om functionaliteit binnen de toekomstige situatie te garanderen zijn opgenomen.

Daarnaast dienen de volgende maatregelen in acht te worden genomen:

- De kap van het opgaand groen dient buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. Het broedseizoen loopt globaal van half maart t/m half augustus;
- Met betrekking tot de zorgplicht dienen eventueel aangetroffen dieren tijdens de werkzaamheden de kans te krijgen om het plangebied zelfstandig te verlaten. Bij soorten als egel en gewone pad kunnen de dieren met beleid verplaatst worden naar een veilige plek buiten het plangebied.

Tabel 4: Overzicht aanwezigheid beschermde soorten en te nemen type maatregelen

Soortgroep	Aanwezig	Aantal	Overtreding	Maatregelen
Steenuil	Nee	-	Nee	-
Huisumus	Ja	10	Ja	Ontheffing aanvragen
Vleermuizen	Ja	1	Ja	Ontheffing aanvragen
Das	Ja	nvt	Te voorkomen	Compensatieplan leefgebied opstellen
Overige soorten ²	Mogelijk	-	Te voorkomen	Rekening houden met broedseizoen en zorgplicht

² Dit betreft soorten die niet honkvast zijn en/of waarvan de nest/verblijfplaats niet jaarrond is beschermd. Echter mogen de nesten/verblijfplaatsen met eieren of jongen niet worden verstoord/verwijderd. Hieromtrent dient per complex de situatie qua planning en werkzaamheden te worden afgestemd met de begeleidend ecoloog.

7 Bronnen

- 5.1.2e 5.1.2e & 5.1.2e 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. De Fontein/Tirion Uitgevers, Utrecht.
- Kennisdocument Steenuil, versie 1.0 BIJ12 juli 2017
- Kennisdocument Huismus, versie 2.0 BIJ12 juni 2022
- Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, versie 1.0 BIJ12 juli 2017
- Kennisdocument Ruige dwergvleermuis, versie 1.0 BIJ12 juli 2017
- Kennisdocument Das, versie 1.0 BIJ12 juli 2017
- 5.1.2e, 5.1.2e & 5.1.2e 2010. Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Nijmegen
- Ministerie van Economische Zaken 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2021) Vleermuisprotocol 2021, januari 2021.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2018. Vogelatlas van Nederland. Kosmos Uitgevers, Utrecht.

8 Verklarende Woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn/haar kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of verblijfplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kun oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is gemaakt om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Vaste rust- of verblijfplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of verblijfplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kans sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Is een vleermuisverblijfplaats anders dan een kraamverblijf. Buiten de kraamperiode worden deze door de vrouwtjes gebruikt, binnen de kraamperiode door individuele mannetjes.

Ruimte. Mensen. Toekomst.

Amsterdam

5.1.2e
5.1.2e Amsterdam
5.1.2e

Boxtel

5.1.2e
5.1.2e Boxtel
5.1.2e

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e Tegelen
5.1.2e

info@bro.nl
www.bro.nl

5.1.2e

BRO

5.1.2e

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19